

Integritetsfrågor m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 33 motionsyrkanden från de allmänna motionstiderna 2010 och 2011. Motionsyrkandena gäller bl.a. offentlighetsprincipen och skyddet av den personliga integriteten, kränkningar på internet, Datainspektionens uppgifter, behandlingen av personuppgifter inom kriminalvården och en föreslagen lag om allmän kommunikationshemlighet. I betänkandet behandlas också regeringens skrivelse 2011/12:67 Uppgifter hos Säkerhetspolisen om misstänkt samröre med Stasi samt motioner från de allmänna motionstiderna 2010 och 2011 om sekretessen för de s.k. Stasiarkiven.

Utskottet avstyrker motionerna. I betänkandet finns tre reservationer (SD respektive V) och ett särskilt yttrande (SD).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Utskottets överväganden	10
Offentlighetsprincipen och skyddet av den personliga integriteten	10
Kränkningar på internet	12
Datainspektionens uppgifter	15
Personlig integritet	17
Gruppssekretess	20
Sekretess vid ansökan om tjänst inom offentlig verksamhet	22
Sekretess i vårdnadsutredningar	23
Sekretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur	24
Patientintegritet	25
Sekretessbrytande bestämmelse för SOS Alarm	27
Lag om allmän kommunikationshemlighet	28
Behandlingen av personuppgifter inom kriminalvården	29
Offentlighet i skolor med enskild huvudman	31
Sekretessen för de s.k. Stasiarkiven	32
Reservationer	38
1. Lag om allmän kommunikationshemlighet, punkt 11 (V)	38
2. Behandlingen av personuppgifter inom kriminalvården, punkt 12 (SD)	38
3. Offentlighet i skolor med enskild huvudman, punkt 13 (SD)	39
Särskilt yttrande	40
Sekretessen för de s.k. Stasiarkiven, punkt 14 (SD)	40
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	41
Skrivelsen	41
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	41
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	42

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Offentlighetsprincipen och skyddet av den personliga integriteten

Riksdagen avslår motionerna
2010/11:K276 av Katarina Brännström (M),
2010/11:K348 av Cecilia Widegren (M) och
2011/12:K334 av Gunnar Andréén (FP).

2. Kränkningar på internet

Riksdagen avslår motionerna
2010/11:K294 av Karin Enström (M) och
2010/11:K336 av Otto von Arnold (KD).

3. Datainspektionens uppgifter

Riksdagen avslår motionerna
2010/11:T275 av Eva-Lena Jansson (S) yrkande 4,
2011/12:K306 av Betty Malmberg (M) och
2011/12:K338 av Gunnar Andréén (FP).

4. Personlig integritet

Riksdagen avslår motionerna
2010/11:K236 av Gunnar Andréén (FP),
2010/11:K268 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M)
yrkandena 1 och 2,
2010/11:K320 av Eliza Roszkowska Öberg (M),
2010/11:K372 av Finn Bengtsson och Jan R Andersson (båda M),
2011/12:K291 av Finn Bengtsson och Betty Malmberg (båda M)
yrkandena 1 och 2 samt
2011/12:K335 av Gunnar Andréén (FP).

5. Gruppsekretess

Riksdagen avslår motionerna
2010/11:K360 av Christer Adelsbo (S) och
2011/12:K342 av Christer Adelsbo (S).

6. Sekretess vid ansökan om tjänst inom offentlig verksamhet

Riksdagen avslår motion
2010/11:K399 av Ulf Berg och Lena Asplund (båda M).

7. Sekretess i vårdnadsutredningar

Riksdagen avslår motion
2011/12:K354 av Margareta Sandstedt (SD).

- 8. Sekretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur**
Riksdagen avslår motion
2011/12:K244 av Johan Pehrson (FP).
- 9. Patientintegritet**
Riksdagen avslår motion
2010/11:K417 av Finn Bengtsson och Jan R Andersson (båda M).
- 10. Sekretessbrytande bestämmelse för SOS Alarm**
Riksdagen avslår motion
2011/12:K369 av Christer Engelhardt m.fl. (S).
- 11. Lag om allmän kommunikationshemlighet**
Riksdagen avslår motionerna
2010/11:K420 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V) och
2011/12:K315 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V).
Reservation 1 (V)
- 12. Behandlingen av personuppgifter inom kriminalvården**
Riksdagen avslår motion
2011/12:K382 av Kent Ekeroth (SD) yrkandena 1–3.
Reservation 2 (SD)
- 13. Offentlighet i skolor med enskild huvudman**
Riksdagen avslår motion
2011/12:K391 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD).
Reservation 3 (SD)
- 14. Sekretessen för de s.k. Stasiarkiven**
Riksdagen avslår motionerna
2011/12:K223 av Thoralf Alfsson och Jonas Åkerlund (båda SD),
2011/12:K259 av Kent Ekeroth och Sven-Olof Sällström (båda SD)
yrkande 1,
2011/12:K305 av Mikael Oscarsson (KD) och
2011/12:K353 av Staffan Danielsson (C) samt
lägger skrivelse 2011/12:67 till handlingarna.

Stockholm den 17 april 2012

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Sven-Erik Österberg (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD), Mia Sydow Mölleby (V) och Ann-Britt Åsebol (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas 33 motionsyrkanden från de allmänna motions-tiderna 2010 och 2011 som rör frågor om sekretess och skyddet för den personliga integriteten. Motionsyrkandena gäller bl.a. offentlighetsprinci-pen och skyddet av den personliga integriteten, kränkningar på internet, Datainspektionens uppgifter, behandlingen av personuppgifter inom krimi-nalvården och en föreslagen lag om allmän kommunikationshemlighet. I betänkandet behandlas också regeringens skrivelse 2011/12:67 Uppgifter hos Säkerhetspolisen om misstänkt samröre med Stasi samt motioner från de allmänna motionstiderna 2010 och 2011 om sekretessen för de s.k. Sta-siarkiven.

Bakgrund

Gällande bestämmelser

Det allmänna ska enligt 1 kap. 2 § fjärde stycket regeringsformen verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden samt värna den enskildes privatliv och familjeliv. Var och en är vidare, utöver det skydd mot intrång i den kroppsliga integriteten som gällt sedan tidigare, genom den grundlagsändring som trädde i kraft den 1 januari 2011 i form av ett nytt andra stycke till 2 kap. 6 § regeringsformen, skyd-dad gentemot det allmänna mot betydande intrång i den personliga integri-teten som innebär övervakning eller kartläggning utan samtycke av den enskildes personliga förhållanden. Privatlivet har också grundlagsskydd genom förbudet mot åsiktsregistrering i 2 kap. 3 § regeringsformen.

Enligt artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), som Sverige har tillträtt, har var och en rätt till respekt för sitt privat- och famil-jeliv, sitt hem och sin korrespondens. En inskränkning i dessa rättigheter får bara genomföras med stöd av lag och om det är nödvändigt med hän-syn till vissa i artikeln angivna ändamål. Enligt 2 kap. 23 § regeringsfor-men får en lag eller annan föreskrift inte meddelas i strid med Sveriges åtagande på grund av Europakonventionen. Europakonventionen gäller sedan 1995 också som lag i Sverige.

Tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) ger varje medborgare rätt att i skrift och i radio, teve och liknande medier uttrycka sina tankar och åsikter och lämna uppgifter i vilket ämne som helst. Av 2 kap. 1 § TF följer att varje svensk medborgare ska ha rätt att ta del av allmänna handlingar till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning. Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt

2 kap. 2 § TF begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa intresen, bl.a. skyddet för en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Varje inskränkning i rätten att ta del av allmänna handlingar ska enligt TF anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om det anses lämpligare i ett visst fall, i en annan lag som den särskilda lagen hänvisar till. Efter bemyndigande i en sådan bestämmelse får regeringen genom förordning meddela närmare föreskrifter om bestämmelsens tillämplighet. Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Kompletterande bestämmelser i vissa avseenden finns i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

OSL trädde i kraft den 30 juni 2009 och ersatte sekretesslagen (1980:100) som samtidigt upphörde att gälla. Den nya lagen utgör en redaktionell omarbetning av sekretesslagen i syfte att göra regleringen mer lättförståelig och lättillämpad. Någon materiell reform var inte avsedd med den nya lagen.

Syftet med personuppgiftslagen (1998:204), förkortad PUL, är enligt dess inledande paragraf att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. Med behandling av personuppgifter avses i lagen varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, oavsett om det sker på automatisk väg eller inte. Som exempel räknas följande åtgärder upp: insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring.

Personuppgiftslagen innehåller vissa grundläggande krav på behandlingen av personuppgifter. Huvudregeln är att behandling av personuppgifter bara är tillåten om den registrerade har lämnat sitt samtycke till behandlingen. Den som är personuppgiftsansvarig ska se till att personuppgifterna behandlas bara om det är lagligt och att de alltid behandlas på ett korrekt sätt och i enlighet med god sed. Personuppgifter får vidare samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. De personuppgifter som behandlas ska vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen.

Brottsbalken (BrB) innehåller ett flertal straffbestämmelser som syftar till att skydda den personliga integriteten. Detta gäller bl.a. bestämmelserna i 4 kap. BrB om brott mot frihet och frid såsom hemfridsbrott, olaga intrång och brytande av post- eller telehemlighet samt bestämmelserna i 5 kap. BrB om förtal och förolämpning.

Aktuella utredningsförslag m.m.

Integritetsskyddskommittén, som i sitt slutbetänkande Skyddet för den personliga integriteten (SOU 2008:3) lämnade förslag på det förstärkta grundlagsskydd som nu följer av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen, föreslog också en ny straffbestämmelse om olovlig fotografering. Efter

remissbehandling av kommitténs förslag lämnades ett nytt förslag i promemorian Olovlig fotografering (Ds 2011:1). I promemorian föreslogs att brottet olovlig fotografering införs i brottsbalken. Straffbestämmelsen föreslogs omfatta den som, på ett sätt som är ägnat att kränka den enskildes personliga integritet, olovligen fotograferar eller annars med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller i ett annat liknande utrymme. Bestämmelsen föreslogs vidare omfatta olovlig fotografering eller annan bildupptagning som, oavsett plats, sker på ett sätt som är påträngande, närgånget eller dolt och är ägnat att allvarligt kränka den enskildes personliga integritet som privatperson.

I en remiss till Lagrådet behandlade regeringen de förslag som lagts fram i promemorian, med vissa justeringar. I lagrådsremissen föreslogs att ett nytt brott införs i brottsbalken benämnt kränkande fotografering. Syftet är att kriminalisera sådan integritetskränkande fotografering som en person inte ska behöva tåla. För straffansvar ska krävas att fotograferingen sker olovligen, vidare att fotograferingen sker under förhållanden där den fotograferade är särskilt utsatt eller på ett sätt som är påträngande eller dolt. Slutligen ska krävas att gärningen är ägnad att allvarligt kränka den fotograferades personliga integritet. Detta innebär att endast de mest klandervärda fallen av kränkande fotografering ska omfattas av den föreslagna straffbestämmelsen. Straffet föreslogs vara böter eller fängelse i högst två år. Vidare föreslogs ett undantag från straffansvar om fotograferingen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig.

Lagrådet har avstyrkt lagförslaget. Lagrådet håller visserligen med om att det finns ett behov av att stärka den personliga integriteten så att det kan vara straffbart att olovligen fotografera eller filma personer i privata förhållanden. Den föreslagna straffbestämmelsen får enligt Lagrådet emellertid anses ta sikte mer på bildernas innehåll än på hur de anskaffats. Dessutom anser Lagrådet att frågan om olovlig upptagning och spridning av integritetskänsliga bilder bör behandlas i ett sammanhang, vilket inte gjorts i det remitterade förslaget. Lagrådet konstaterar att frågan om spridning av integritetskänsliga bilder i stället kommer att behandlas av Ytrandefrihetskommittén, som ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 augusti 2012.

2008 års Kameraövervakningsutredning lämnade i november 2009 förslag på en ny kameraövervakningslag, som innehåller bestämmelser som i dag finns i två olika lagar, lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning och personuppgiftslagen (1998:204). Integritetsskyddet ska enligt utredningen stärkas genom att särskilda bestämmelser om säkerhet, som tidigare endast gällde kameraövervakning av plats dit allmänheten inte har tillträde, ska gälla för all kameraövervakning som bedrivs enligt lagen. Utredningen föreslog vidare en skadeståndsbestämmelse som innebär att den som bedriver kameraövervakning ska ersätta den övervakade för skada och kränk-

ning av den personliga integriteten som en behandling av bild- och ljudmaterial i strid med lagen orsakar. Förslaget har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets överväganden

Offentlighetsprincipen och skyddet av den personliga integriteten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet vidhåller tidigare ställningstaganden och avstyrker tre motioner om en översyn av möjligheterna att begränsa offentlighetsprincipen.

Motionerna

I några motioner konstateras att offentlighetsprincipen är ett viktigt instrument i bl.a. granskningen av makthavare. Motionärerna menar dock att den missbrukas på ett sätt som skadar den personliga integriteten.

I motion 2010/11:K276 av Katarina Brännström (M) yrkas ett tillkännagivande om att lagstiftningen bör ses över så att den personliga integriteten skyddas på ett bättre sätt. Motionären menar att den tekniska utvecklingen har möjliggjort att detaljrik information om enskilda individer samlas in och bearbetas. De statliga datasystemens lättillgänglighet innebär risker för den personliga integriteten. Som exempel nämner motionären bl.a. att det går att i brottsligt syfte få ut polisens passfoton och tjänstgöringslistor, vilket kan innebära ett direkt hot mot dessa poliser och mot samhället. Känsliga uppgifter och bilder från exempelvis brottsutredningar kan vidare, enligt motionären, läggas ut på webbsidor och laddas ned av vem som helst.

I motion 2010/11:K348 av Cecilia Widegren (M) lyfts frågan fram om att djurrättsaktivister ska ha använt offentlig information för att kartlägga bl.a. djuruppfödare och att universitet, forskare och företag som bedriver djurförsök kan kartläggas på samma sätt. I Sverige finns det en ordning för kontroll av dem som håller djur eller bedriver djurförsök. Offentlighetsprincipen är enligt motionären viktig för att både medier och medborgare ska kunna granska exempelvis de djurförsöksetiska nämndernas beslut. Öppenheten måste dock balanseras mot enskilda personers säkerhet, och verksamheter som har ansetts lagliga måste kunna bedrivas utan risk för hinder eller sabotage. Motionären yrkar en översyn av om och i så fall hur offentlighetsprincipen missbrukas och att man i det sammanhanget eventuellt föreslår åtgärder för att förebygga missbruk i framtiden.

Gunnar Andrén (FP) begär i motion 2011/12:K334 förslag på hur den personliga integriteten ska värnas när uppgifter ur offentliga register används för en systematisk kartläggning av enskilda. Som exempel nämns register där det går att gratis eller mot en avgift få uppgift om exempelvis personers namn, adress, ålder, ekonomiska förhållanden, personnummer,

familjemedlemmar, skulder m.m. Sådana uppgifter kan enligt motionären vara relevanta för att man ska få en korrekt bild av en offentlig person, men de kan också användas för en systematisk kartläggning som saknar relevanta motiv. Den enskilde bör få veta att uppgifterna är efterfrågade och bör därför automatiskt underrättas, med uppgift om vem som begärt ut uppgifterna. Om uppgifterna har begärts ut i journalistiskt syfte bör dock identiteten på den som efterfrågat uppgifterna skyddas.

Gällande regler

I 21 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i all offentlig verksamhet. Enligt 1 § gäller sekretess för uppgift som rör en enskilds hälsa eller sexualliv om det måste antas att den enskilde eller någon närstående till denne kommer att lida betydande men om uppgiften röjs. Sekretess gäller också, enligt 3 §, för en uppgift om en enskilds eller en anhörigs bostadsadress, telefonnummer, e-postadress eller liknande uppgifter som kan användas för att komma i kontakt med denne, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs. Enligt 5 § gäller under vissa förutsättningar sekretess för uppgifter som rör en utlänning, om det kan antas att röjande av uppgiften skulle medföra fara för att någon utsätts för övergrepp eller lider annat allvarligt men.

Sekretess kan också enligt 22 kap. OSL gälla för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden till skydd för en enskild i verksamhet som avser folkbokföring eller annan liknande registrering av befolkningen, om det av någon särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående lider men om uppgiften röjs. I en sådan verksamhet gäller också sekretess för en uppgift i form av en fotografisk bild av den enskilde, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men.

Sekretess kan enligt 28 kap. 1 § OSL också gälla för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i olika typer av ärenden om ekonomiskt bistånd till enskilda hos Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och i domstol och enligt 28 kap. 11 § för motsvarande uppgifter i ärenden om arbetsförmedling och andra arbetsmarknadsåtgärder.

I OSL finns också bestämmelser om sekretess för uppgifter om enskildas personliga förhållanden, hälsotillstånd m.m. i bl.a. utbildningsverksamhet, inom forskning och statistik, verksamhet som avser hälso- och sjukvård, socialtjänsten och verksamhet som rör skatt.

Enligt 2 kap. 14 § tredje stycket TF får en myndighet inte på grund av att någon begär att få ta del av en allmän handling efterforska vem han eller hon är eller vilket syfte han eller hon har med sin begäran i större utsträckning än som behövs för att myndigheten ska kunna pröva om det föreligger något hinder mot att handlingen lämnas ut.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden med samma eller liknande innehåll, senast i betänkandena 2008/09:KU8 och 2009/10:KU5. Utskottet konstaterade våren 2009 att offentlighetsprincipen utgör en viktig hörnsten i den svenska demokratin och att en väsentlig del av denna är medborgarnas rätt att ta del av allmänna handlingar. Detta kan gälla även om dessa innehåller uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Regleringen i sekretesslagstiftningen innebär en avvägning mellan intresset av offentlig insyn och behovet av sekretesskydd inom olika rättsområden. Enligt utskottets mening var det givetvis angeläget att det finns ett reellt skydd för den enskildes integritet. Samtidigt finns det en risk att ju fler uppgifter som sekretessbeläggs, desto sämre blir medborgarnas insyn i myndigheternas verksamhet. Utan insyn i myndigheters verksamhet finns det en risk att viktiga demokratiska värden och principer sätts ur spel. Utskottet ansåg liksom tidigare att det inte fanns anledning att generellt utreda offentlighetsprincipen. Motionsyrkanden om detta avstyrktes därför (bet. 2008/09:KU8 s. 8).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är viktigt att värna den personliga integriteten vid tillämpningen av offentlighetsprincipen. Utskottet vidhåller dock sin uppfattning att offentlighetsprincipen är en viktig hörnsten i den svenska demokratin och att regleringen i sekretesslagstiftningen innebär en avvägning mellan intresset av offentlig insyn och behovet av sekretesskydd. Utskottet anser fortfarande att en ökad sekretessreglering riskerar att begränsa medborgarnas insyn i myndigheternas verksamhet. Utskottet anser inte att det finns ett behov av en översyn av offentlighetsprincipen. Motionerna 2010/11:K276, 2010/11:K348 och 2011/12:K334 avstyrks.

Kränkningar på internet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två motionsyrkanden om en översyn av lagstiftningen om skydd för den personliga integriteten vid behandlingen av personuppgifter på internet.

Motionerna

Karin Enström (M) begär i motion 2010/11:K294 en översyn av bl.a. personuppgiftslagen för att den på ett bättre sätt ska skydda enskilda mot kränkningar på internet. Lagstiftningen är enligt motionären föråldrad, och den tekniska utvecklingen, med främst en omfattande publicering av upp-

gifter om enskilda på diverse nätsajter, har skapat ett behov av ökat skydd. Alltför många publiceringar faller enligt motionären i dag under PUL:s undantag för journalistiskt ändamål.

Även Otto von Arnold (KD) begär i motion 2010/11:K336 en översyn av lagstiftningen som rör kränkningar på internet och brott mot PUL, särskilt med avseende på den drabbades möjligheter att få skadestånd, vilka enligt motionären i dag är för begränsade. Lagstiftningen behöver ses över p.g.a. den tekniska utveckling som skett, där alltmer av den digitala kränkningen sker över nätet och inte i traditionell registerhantering. Vidare bör Datainspektionen få i uppdrag att överväga och utveckla en kvalitetsmärkning av internetjänster med hög integritetsstandard. Med ett sådant verktyg skulle internetsajter och tjänster som arbetar medvetet mot kränkningar på nätet belönas.

Bakgrund

Även kommunikationen på internet har ett visst skydd av tryckfrihetsförordningens (TF) och yttrandefrihetsgrundlagens (YGL) bestämmelser. Vem som helst kan sedan 2003 få grundlagsskydd för sin internetverksamhet på samma sätt som de traditionella massmedieföretagen har för sina webbplatser. Det som krävs är att en ansvarig utgivare utses och att en ansökan om ett utgivningsbevis görs och beviljas. Att TF:s och YGL:s regler är tillämpliga på meddelanden på internet innebär samtidigt att personuppgiftslagens (PUL) tillämpningsområde inskränks eftersom det i 2 § i denna lag sägs att avvikande bestämmelser i annan lag ska ha företräde. Att grundlagsskyddet gäller för kommunikation på internet innebär därmed att bara de brott som räknas upp i brottskatalogen i TF kan beivras och att bara den som enligt grundlagarna bär ensamansvaret kan dömas för ett sådant brott. Integritetsskyddsreglerna i PUL kan därmed tillämpas bara i den utsträckning som de inte kommer i konflikt med bestämmelserna i TF och YGL.

Datainspektionen ska genom sin tillsynsverksamhet bidra till att behandlingen av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Inspektionen ska också säkerställa att reglerna för sådan behandling följs. Datainspektionens uppdrag är i regeringens regleringsbrev formulerat så att myndigheten ska upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Verksamheten ska främst inriktas på områden som bedöms vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv, nya företeelser och användningsområden av teknik samt områden där risken för missbruk eller felaktig användning bedöms vara särskilt stor.

Integritetsskyddskommittén, som avslutade sitt arbete 2008, behandlade publicering av uppgifter på internet i den genomgång av sådan lagstiftning som rör den personliga integriteten som 2007 presenterades i delbetänkandet Skyddet för den personliga integriteten – Kartläggning och analys (SOU 2007:22). Kommittén konstaterade att mycket tyder på att integritets-

kränkningarna på internet har ökat i omfattning på senare år men att möjligheterna för den som har utsatts för kränkning att få upprättelse inte har förbättrats utan snarare försämrats.

Effekten av lagändringen 2003 blev som nämnts att integritetskränkande meddelanden på internet som omfattas av TF eller YGL bara kan beivras om det rör sig om ett sådant brott som räknas upp i TF:s brottskatalog, såsom förtal, förolämpning eller hets mot folkgrupp. För att exempelvis brottet förtal ska anses vara begånget ska det röra sig om en uppgift som pekar ut någon som brottslig eller klandervärd i sitt levnadssätt eller som annars är ägnad att utsätta någon för andras missaktning. Kommittén konstaterade att en publicering av en bild på någon som är naken, vilket kan upplevas som djupt kränkande för den drabbade personen, normalt inte kan anses innebära att man förmedlar en bild av denne som klandervärd. Kommitténs sammanfattande bedömning i denna del var att vid en samlad bild över integritetsskyddets aktuella tillstånd måste ett minustecken sättas för integritetsskyddets utveckling på området för massmedier och internet. När kommittén i sitt slutbetänkande (SOU 2008:3) gav förslag på lagändringar konstaterades dock att det trots allt finns vissa möjligheter att förhindra integritetskränkande spridning av uppgifter genom bestämmelserna i TF, YGL och PUL. Behovet av lagstiftning är därför i dessa fall inte lika starkt som när det gäller fotografering och filmning som sker utan samtycke. I denna senare fråga lämnade kommittén, som nämnts inledningsvis i detta betänkande, förslag på lagändring i brottsbalken.

Yttrandefrihetskommittén, som ska redovisa sitt arbete i augusti 2012, ska bl.a. överväga om det generella skyddet för enskildas integritet och privatliv i TF och YGL bör stärkas och vilka effekter detta i så fall skulle få för tryck- och yttrandefriheten. Frågan om spridningen av integritetskänsliga uppgifter i olika typer av medier är en av de frågor som omfattas av kommitténs översyn.

Tidigare behandling

En motion om åtgärder mot kränkningar på internet, med ett yrkande som liknar de nu aktuella, behandlades senast av utskottet i betänkande 2009/10: KU5. Utskottet konstaterade då att frågan om integritetsskydd för meddelanden på internet hade varit föremål för den då relativt nyligen avslutade Integritetsskyddskommitténs genomgång och bedömning och att kommitténs slutsats var att den nuvarande lagstiftningen ger ett visst skydd. Några förslag på lagändringar lämnades inte av kommittén i denna del. Utskottet konstaterade vidare att om den publicering på internet som upplevs som kränkande avser bilder som har tagits utan den fotograferades vetskap kan själva fotograferingen komma att omfattas av det föreslagna smygfotoferingsförbud som då, liksom nu, bereds inom Regeringskansliet. Det fanns enligt utskottet inte något skäl att föreslå ett tillkännagivande om en ny översyn av lagstiftningen, varför motionen avstyrktes.

Utskottets ställningstagande

Med den snabba tekniska utvecklingen och den ökade användningen av internet öppnar sig möjligheter till informationsinhämtning och opinionsbildning som enligt utskottets mening är en mycket värdefull del av offentlighetsprincipen och den fria åsiktsbildningen. Utskottet konstaterar dock att frågan om behovet av skydd för den enskildes integritet på internet fortfarande är aktuell och angelägen. PUL slår fast de grundläggande kraven för skyddet av den enskildes personliga integritet vid behandlingen av personuppgifter, men det är enligt utskottets mening också viktigt att lagstiftningen följer den tekniska utvecklingen. Utskottet anser dock att den genomgång av lagstiftningen som Integritetsskyddskommittén har genomfört och Yttrandefrihetskommittén nu genomför gör att det inte i nuläget finns behov av någon ytterligare översyn av lagstiftningen. Utredningen om åtgärder mot kränkande fotografering är vidare föremål för beredning inom Regeringskansliet och resultatet av detta arbete bör inte föregripas. Utskottet avstyrker därför motionerna 2010/11:K294 och 2010/11:K336.

Datainspektionens uppgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker tre motionsyrkanden om att se över Datainspektionens uppgifter.

Motionerna

Eva-Lena Jansson (S) yrkar i motion 2010/11:T275 yrkande 4 att riksdagen ska tillkänna för regeringen att Datainspektionens uppdrag bör ses över. Den digitala utvecklingen och den snabbt växande användningen av internet i hemmen, skolan och arbetslivet har enligt motionären betydelse för bl.a. skyddet av den personliga integriteten. Datainspektionen redovisar visserligen årligen en rapport om hur den personliga integriteten påverkas av lagar, beslut och ny teknik. Rapporten ger emellertid enligt motionären inte någon egentlig överblick över hur integritetsfrågorna har förändrats över tid. Datainspektionens uppdrag bör därför ses över för att myndigheten på ett bättre sätt ska kunna tillvarata enskilda medborgares intresse när det gäller den personliga integriteten.

Betty Malmberg (M) yrkar i motion 2011/12:K306 att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen ska begära en översyn av Datainspektionens möjlighet att döma ut viten. Datainspektionen är enligt motionären en tillsynsmyndighet utan muskler eftersom den saknar möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner vid allvarliga överträdelser av personuppgiftslagen. Bristen på sanktionsmöjligheter riskerar att tolkas som att staten inte

tar dessa problem på tillräckligt stort allvar. Motionären hänvisar dels till den brittiska motsvarigheten till Datainspektionen, dels till Skolinspektionen, som båda har rätt att utdöma viten vid lagöverträdelser. I lämpligt sammanhang bör det därför ses över om inte Datainspektionen ska få motsvarande möjlighet.

Även i motion 2011/12:K338 av Gunnar Andrén (FP) begärs en översyn av Datainspektionens uppgifter och resurser. Den ökade registreringen av personuppgifter, både av myndigheter, företag, organisationer och enskilda, innebär möjligheter till kartläggning av enskilda. Datainspektionens arbetsfält har mångdubblats som en följd av denna utveckling och av nya lagar, utan att myndighetens resurser har utökats i tillnärmelsevis samma utsträckning. En utredning om Datainspektionens uppgifter och resurser bör avse bl.a. en utbyggnad av analysavdelningen och bör utgå från det hot som samkörning av dataregister medför och bör beakta sekretessfrågor och de problem som uppstår på grund av bristande säkerhet inom myndigheters hantering av stora datamängder. En utredning bör dessutom diskutera behovet av att förhindra viss samkörning av uppgifter.

Bakgrund

Datainspektionen ska genom sin tillsynsverksamhet bidra till att behandlingen av personuppgifter inte leder till otillbörligt intrång i enskilda individers personliga integritet. Myndighetens uppgift är enligt 1 § förordningen (2007:975) med instruktion för Datainspektionen bl.a. att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. Datainspektionen ska särskilt inrikta sin verksamhet på att informera om gällande regler och ge råd och hjälp åt den som är personuppgiftsombud enligt PUL samt på att följa och beskriva utvecklingen på it-området när det gäller frågor om integritet och teknik.

Datainspektionen är också tillsynsmyndighet enligt det s.k. dataskyddsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 1882/2003). Myndigheten fullgör även de förpliktelser som nämns i artikel 13 i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter när det gäller att lämna uppgifter till en behörig myndighet i en stat som är ansluten till konventionen. Vidare är Datainspektionen nationell tillsynsmyndighet för hur personuppgifter behandlas enligt bl.a. Europol- och Schengenkonventionerna.

Den största delen av Datainspektionens resurser läggs på tillsyn över behandlingen av personuppgifter. Myndigheten har riktat in verksamheten mot känsliga områden, nya företeelser och områden där risken för integritetskränkning är särskilt stor. Exempel på frågor som har stått i fokus för tillsynen är hanteringen av kunddata, elektroniska spår i kollektivtrafiken,

e-förvaltning, nya system för hanteringen av personuppgifter i skolan, kamerateövervakning i skolan, gps-övervakning av tjänstefordon samt genetisk självtestning på internet.

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1 utg.omr. 1 s. 65) konstaterar regeringen att Datainspektionen under 2010 har uppfyllt målen vad avser tillsynen över behandlingen av personuppgifter.

Tidigare behandling

En motion med liknande innehåll behandlades av utskottet senast våren 2010. Utskottet anförde då att Datainspektionens uppgifter i arbetet med att hindra att enskildas personliga integritet kränks var mycket viktiga och värdefulla. Utskottet konstaterade att myndigheten under senare år hade ägnat särskild uppmärksamhet åt flera av de frågor som berördes i den då aktuella motionen och att den hade fullgjort sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt eftersom den hade uppnått de mål som har satts för verksamheten. Utskottet ansåg därför inte att det fanns skäl att föreslå ett tillkännagivande om en översyn av myndighetens uppgifter, varför motionen avstyrktes (bet. 2009/10:KU5 s. 14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Datainspektionen även i budgetpropositionen för 2012 har ansetts uppfylla målen när det gäller tillsynen över behandlingen av personuppgifter, och vidhåller sin uppfattning att det inte finns skäl att se över myndighetens uppgifter. Motionerna 2010/11:T275, 2011/12:K306 och 2011/12:K338 avstyrks.

Personlig integritet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett antal motionsyrkanden om att utreda förstärkningar av den personliga integriteten.

Motionerna

I motionerna 2010/11:K268 yrkande 1 och 2011/12:K291 yrkande 2, båda av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M), begärs ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att kräva att det för alla förslag till nya lagar och förordningar ska genomföras en analys av de konsekvenser som förslagen medför. Alla frågor som på olika sätt berör eller kan påverka den personliga integriteten måste enligt motionärerna prövas rutinmässigt och öppet. Ett sätt att genomföra detta vore att tillsätta en politiskt oberoende kommission som värderar för- och nackdelar med en

ökad övervakning. Ett annat sätt vore att låta varje lagförslag åtföljas av en redovisning av de konsekvenser förslaget kan få för den personliga integriteten.

I motionerna 2010/11:K372 av Finn Bengtsson och Jan R Andersson (båda M) och 2011/12:K291 av Finn Bengtsson och Betty Malmberg (båda M) yrkande 1 begärs också ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en allmän översyn av hur skyddet av den personliga integriteten kan stärkas. Ny teknik och nya möjligheter till övervakning leder till allt fler inskränkningar i den personliga integriteten. En ökad övervakning följer bl.a. av användningen av s.k. smarta biljetter som bygger på RFID-teknik och som ger möjlighet att registrera resehistorik och koppla detta till personnummer och namn. Ett liknande yrkande finns i motion 2010/11:K268 av Finn Bengtsson och Betty Malmberg (båda M) yrkande 2. Där begärs ett tillkännagivande om att uppgifter om enskildas resehistorik som bygger på RFID-tekniken ska få sparas i högst två månader.

Eliza Roszkowska Öberg (M) begär i motion 2010/11:K320 ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av den personliga integriteten och hur den kan värnas på internet och i det vardagliga livet samtidigt som behovet av bl.a. brottsbekämpning tillgodoses.

Gunnar Andrén (FP) begär i motionerna 2010/11:K236 och 2011/12:K335 ett tillkännagivande till regeringen om att se över integritetsfrågorna när det gäller indrivningen av trängselskatt i Stockholm. Den personliga integriteten träds enligt motionären förnär av den registrering av registreringsnummer som sker för alla bilar som passerar en vägtull. Regeringen bör därför låta utreda möjligheten att införa ett kontantalternativ.

Bakgrund

I kommittéförordningen (1998:1474) finns bestämmelser om de konsekvensanalyser som ska genomföras och redovisas av kommittéer och särskilda utredare som har ett utredningsuppdrag beslutat av regeringen. Av 14–15 a §§ framgår att en redovisning av utredningsförslagets olika ekonomiska konsekvenser ska lämnas. Vidare ska det redovisas om förslagen har betydelse för bl.a. den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, småföretagares förutsättningar eller jämställdheten mellan kvinnor och män.

Datainspektionen noterade i ett antal tillsynsärenden under 2009 att kollektivtrafikföretag i ökande utsträckning inför nya biljettsystem med s.k. smartkort och att dessa möjliggör långtidslagring av detaljerad information om identifierbara personers resor. Med anledning av denna granskning har Datainspektionen genom en skrivelse uppmärksammat regeringen på vad inspektionen anser är en brist i arkivlagens bestämmelser om gallring. Frågan bereds inom Regeringskansliet.

Trängselskatt tas ut för svenskregistrerade bilar som körs in i och ut ur Stockholms innerstad måndag–fredag klockan 6.30–18.29. Under dessa tider registreras bilar automatiskt. Uppgifter om tid och plats för passagera lagras hos Transportstyrelsen så länge de behövs för skattebeslutet, som normalt fattas den nästföljande kalendermånaden. Om den skattskyldige har betalat skatten och inte begärt omprövning tas uppgifterna bort. Vid en begäran om omprövning av skattebeslutet skrivs de uppgifter som är relevanta för ärendet ut och arkiveras i pappersform hos Skatteverket i sex år. Om ett skattebeslut överklagas förvaras relevanta uppgifter hos den instans som behandlar ärendet (t.ex. Skatteverket, länsrätten eller en annan domstol). Sekretess gäller enligt 27 kap. 1 § OSL i en verksamhet som avser bestämmande av skatt eller taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om att en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten ska genomföras i samband med lagförslag, senast våren 2010. Utskottet konstaterade då att Integritetsskyddskommittén hade gjort en bred kartläggning och analys av den lagstiftning som rör den personliga integriteten. Utskottet fann inte skäl att överväga någon ytterligare utredning av frågor som rör integritetsskydd. Vidare utgick utskottet från att konsekvenserna i integritetshänseende alltid analyseras när nya bestämmelser både om brottsbekämpning och inom andra områden utreds och föreslås (bet. 2009/10:KU17 s. 17). Motionen avstyrktes.

Motionsyrkanden om trängselskatt och skyddet av den personliga integriteten genom införandet av ett kontantalternativ behandlades senast av utskottet under våren 2010. Utskottet konstaterade att det tidigare hade uttalat att man vid en avvägning mellan intresset av övervakningen och enskildas intresse av att inte bli övervakade kan acceptera kameraövervakning inom ramen för systemet med trängselskatt och att utskottet då fäste stor vikt vid att fordonet är det primära objektet för övervakningen (yttr. 2003/04:KU6y). Det fanns enligt utskottet inte anledning att göra en annan bedömning, varför motionsyrkandet avstyrktes.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare behandlat likalydande motionsyrkanden och ser inte någon anledning att nu göra någon annan bedömning i fråga om behovet av en utredning rörande skyddet av den personliga integriteten. Utskottet avstyrker motionerna 2010/11:K236, 2010/11:K268, 2010/11:K320, 2010/11:K372, 2011/12:K291 och 2011/12:K335.

Gruppsekretess

Utskottets förslag i korthet

Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker två motionsyrkanden om införande av sekretess för s.k. samverkansgrupper.

Motionerna

Christer Adelsbo (S) begär i motionerna 2010/11:K360 och 2011/12:K342 ett tillkännagivande till regeringen om att överväga ändringar i sekretesslagstiftningen så att det blir möjligt för samverkansgrupper till stöd för exempelvis barn och ungdomar att utbyta information utan hinder av sekretess. I vissa kommuner finns samverkansgrupper med representanter för bl.a. socialtjänsten, skolan och polisen. Deras arbete skulle underlättas om en möjlighet till gemensam gruppsekretess infördes och samverkansgruppens medlemmar skrev under en gruppsekretessförbindelse.

Bakgrund

Enligt 8 kap. 1 och 2 §§ OSL får en sekretessbelagd uppgift hos en myndighet inte röjas för annan myndighet eller för annan verksamhetsgren inom samma myndighet när de är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra. Syftet med sekretess mellan myndigheter är i första hand att värna om den enskildes integritet (prop. 1979/80:2 del A s. 90, bet. 1979/80:KU37 s. 12). Det har dock sedan länge ansetts vara en självklar princip att alla myndigheter är skyldiga att samarbeta och bistå varandra i den utsträckning det kan ske. Principen kommer till uttryck bl.a. i 6 § förvaltningslagen (1986:223), där det föreskrivs att varje myndighet ska lämna andra myndigheter hjälp inom ramen för den egna verksamheten.

I 6 kap. 5 § OSL föreskrivs dessutom att en myndighet på begäran av en annan myndighet ska lämna uppgifter som den förfogar över, i den mån det inte finns något hinder på grund av sekretess eller av hänsyn till arbetets behöriga gång. För att myndigheterna ska kunna ha ett informationsutbyte i viktiga situationer finns det i OSL flera undantag från sekretessen. En sådan sekretessbrytande bestämmelse finns i 10 kap. 28 § enligt vilken sekretess inte hindrar att uppgifter lämnas till en annan myndighet om uppgiftsskyldigheten följer enligt lag eller förordning.

Flera av bestämmelserna i 10 kap. OSL möjliggör i många fall att myndigheter utbyter uppgifter om syftet är t.ex. att bekämpa eller beivra brott eller att en enskild ska få nödvändig vård eller behandling. Sekretess för personliga uppgifter inom socialtjänsten hindrar inte att uppgifter som angår misstanke om överlåtelse av narkotika, dopningsmedel eller alkoholdrycker till den som inte har fyllt 18 år lämnas till en åklagarmyndighet

eller polismyndighet. Sekretessen hindrar vidare inte att uppgifter som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till en polismyndighet när någon som kan antas vara under 18 år påträffas av personal inom socialtjänsten under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Detsamma gäller om den unge påträffas när han eller hon begår brott. Sekretess hindrar inte heller att uppgifter om en enskild som inte har fyllt 18 år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel eller närstående till denne lämnas från en myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till en annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde ska få nödvändig vård, behandling eller annat stöd.

Enligt den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL hindrar lagen inte myndigheter från att utväxla uppgifter i situationer där intresset av att uppgifterna lämnas ut måste ges företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Vissa områden har dock undantagits från tillämpningen av generalklausulen. Undantagen avser bl.a. hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Enligt 10 kap. 2 § OSL hindrar sekretessen inte att en uppgift lämnas om detta är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. Enligt förarbetena ska bestämmelsen tillämpas restriktivt. Sekretessen får brytas bara om det är en nödvändig förutsättning för att en myndighet ska kunna fullgöra ett åliggande. Sekretessen får inte brytas enbart av det skälet att myndighetens arbete ska bli mer effektivt.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat en motion med motsvarande innehåll, senast under våren 2009 (bet. 2008/09:KU8 s. 12 f.) Utskottet avstyrkte motionen med hänvisning till den då pågående översynen av sekretesslagstiftningen. Utskottet anförde att frågan om i vilken utsträckning myndigheter ska kunna utbyta information med varandra är principiellt viktig. En ökad möjlighet för t.ex. socialtjänsten att lämna uppgifter om unga till polisen i brottsförebyggande syfte skulle dock utgöra en nyhet i sekretesslagstiftningen. Att sekretess som huvudregel gäller mellan myndigheter är, menade utskottet, viktigt med hänsyn till den enskildes sekretess. Samtidigt är det enligt utskottet av stor betydelse att myndigheter kan samarbeta effektivt utan hinder av sekretess i situationer när det finns tungt vägande skäl för det.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker motionerna 2010/11:K360 och 2011/12:K342.

Sekretess vid ansökan om tjänst inom offentlig verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om sekretess för uppgifter i ansökningar om anställningar i den offentliga sektorn.

Motionen

Ulf Berg och Lena Asplund (båda M) begär i motion 2010/11:K399 ett tillkännagivande till regeringen om införande av sekretess vid ansökan om anställning inom kommuner och landsting. Många tänkbara kandidater till en anställning kan uppleva det som känsligt att det blir offentligt att de önskar byta jobb. Den enskildes integritet skulle öka, och därmed enligt motionärerna sannolikt även den enskildes benägenhet att söka en ledig anställning, om ansökningarna omfattades av sekretess under hela rekryteringsprocessen. När anställningsbeslutet är fattat skulle den anställdes handlingar bli offentliga, medan övriga kandidaters uppgifter även i fortsättningen skulle omfattas av sekretess. Regeringen har enligt motionärerna gått i rätt riktning i och med införandet av sekretessregler för ärenden om tillsättning av högre statliga tjänster, men samma möjligheter bör gälla vid anställningar inom kommuner och landsting.

Bakgrund

Bestämmelser om sekretess till skydd för en enskild i anställningsärenden finns i 39 kap. 5 a och b §§ OSL. Sekretess gäller enligt 5 a § i ärende om anställning för uppgift som hänför sig till urvalstester, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till denne lider men. Sekretess gäller vidare enligt 5 b § i ärenden om anställning av myndighetschef vid en förvaltningsmyndighet som lyder omedelbart under regeringen för uppgifter som lämnar eller kan bidra till upplysning om en enskild kandidats identitet, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men. Sekretess gäller inte beslutet i ärendet eller uppgifter om den som har fått anställningen.

Tidigare behandling

Motioner med liknande innehåll behandlades av utskottet våren 2009 (bet. 2008/09:KU8 s. 15 f.). Motionerna avstyrktes med hänvisning till den då pågående utredningen om sekretess i ärenden om anställning av myndighetschefer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det ibland görs gällande att den omständigheten att en ansökan om en ledigförklarad anställning blir offentlig kan göra tänkbara kandidater mindre benägna att söka en anställning eller på annat sätt anmäla sitt intresse. Öppenhets- och demokratihänsyn talar emellertid enligt utskottets mening för öppna rekryteringsförfaranden. Mot denna bakgrund anser inte utskottet att det bör införas den typ av sekretessbestämmelser som motionärerna efterlyser. Motion 2010/11:K399 avstyrks.

Sekretess i vårdnadsutredningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om sekretessbrytande bestämmelser för uppgifter om personer som förekommer i vårdnadsutredningar.

Motionen

Margareta Sandstedt (SD) begär i motion 2011/12:K354 ett tillkännagivande till regeringen om att se över OSL för att underlätta vårdnadsutredningar. Socialtjänstens vårdnadsutredningar har enligt motionären stort inflytande över en domstols beslut i vårdnadstvister. Det har vid många uppmärksammade tillfällen konstaterats att vårdnadsutredningar har varit dåligt underbyggda. Något som kan ha medverkat till detta är att den nuvarande sekretesslagstiftningen gör det omöjligt att få fram all nödvändig information i utredningsprocessen. En kontroll av uppgifter om bl.a. missbruk och sexualbrott kan hindras av sekretessbestämmelser.

Bakgrund

Sekretess gäller enligt 26 kap. 1 § OSL inom socialtjänsten för en uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Till socialtjänst räknas i detta sammanhang bl.a. de uppgifter som socialnämnderna har med anledning av mål vid domstolar om vårdnad, boende och umgänge. Sekretess gäller också enligt 3 § inom kommunal familjerådgivning för uppgifter som en enskild har lämnat i förtroende eller som har inhämtats i samband med rådgivningen.

Sekretess gäller också enligt 35 kap. 1 § OSL för uppgifter i exempelvis förundersökningar i brottmål om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Sekretess gäller vidare för uppgifter i belastningsregistret (35 kap. 3 § OSL).

Vissa myndigheter har enligt 6 § i lagen (1998:620) om belastningsregister rätt att begära ut personuppgifter ur belastningsregistret. Socialtjänsten omfattas dock inte av denna bestämmelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de nuvarande sekretessbestämmelserna utgör en lämplig avvägning mellan intresset av offentlighet och behovet av att skydda den enskildes integritet. Någon översyn av sekretesslagstiftningen i denna del behövs därför enligt utskottet inte i nuläget, varför motion 2011/12:K354 avstyrks.

Secretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur

Utskottets förslag i korthet

Med hänvisning till den pågående beredningen av ett utredningsförslag avstyrker utskottet ett motionsyrkande om en sekretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur.

Motionen

Johan Pehrson (FP) begär i motion 2011/12:K244 ett tillkännagivande till regeringen om införande av en sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt för hemtjänstpersonal att anmäla vanvård och djurplågeri. Det är enligt motionären inte ovanligt att personer som har hemtjänst också har husdjur som är svårt vanvårdade. Om hemtjänstpersonalen får kännedom om detta kan de på grund av sekretessbestämmelser inte anmäla detta till polisen eller länsstyrelsens djurskyddshandläggare. Det är av yttersta vikt att den sekretess som gäller för socialtjänsten är sträng och att den personliga integriteten respekteras. Regeringen bör dock enligt motionären överväga en sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt för hemtjänstpersonalen att anmäla vanvård av djur.

Bakgrund

Enligt 1 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) ska socialtjänstens verksamhet bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet. Enligt 11 kap. 6 § ska dokumentationen utformas med respekt för den enskildes integritet. Den enskilde bör hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs om honom eller henne. I 12 kap. 5–10 §§ finns bestämmelser om att en socialnämnd i vissa fall har skyldighet att lämna ut personuppgifter om en enskild eller att på annat sätt anmäla t.ex. misstankar om missbruk. Genom en hänvisning till OSL erinras om att en socialnämnd i vissa fall utan hinder av sekretess kan

anmäla misstankar om brott. Av 10 kap. 2 § OSL följer ett s.k. nödvändigt utlämnande av uppgifter, dvs. att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. I 10 kap. 21–23 §§ OSL finns sekretessbrytande bestämmelser som gäller vissa misstankar om brott. Dessa gäller dock inte vid misstanke om djurplågeri eller annan form av vanvård av djur.

Djurskyddsutredningen lämnade i november 2011 betänkandet Ny djurskyddslag (SOU 2011:75). Utredaren föreslår där bl.a. att en sekretessbrytande regel införs i OSL, enligt vilken personal i hälso- och sjukvård samt socialtjänst har möjlighet att lämna uppgifter till en kontrollmyndighet i tydliga fall av vanvård eller misshandel av djur. Förslagen är nu föremål för remissbehandling. Remisstiden går ut den 8 juni 2012.

Utskottets ställningstagande

Den pågående beredningen av Djurskyddsutredningens förslag bör enligt utskottet inte föregripas. Motion 2011/12:K244 avstyrks därför.

Patientintegritet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker med hänvisning till tidigare ställningstaganden ett motionsyrkande om en översyn av sekretesslagstiftningen för uppgifter i bl.a. patientjournaler.

Motionen

Finn Bengtsson och Jan R Andersson (båda M) begär i motion 2010/11:K417 ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av OSL i syfte att stärka den personliga integriteten för patienter. Integritetsskyddet för patienter i form av en sträng sekretesslagstiftning är enligt motionärerna mycket viktigt. Under senare år har dock olika förändringar i samhället kommit att hota detta skydd. Som exempel på reformer som hotar sekretessen nämns bestämmelser om ersättningsetablering för bl.a. läkare. För att kunna avgöra om rätt ekonomisk ersättning betalas ut har landstingets tjänstemän rätt att begära ut och läsa kompletta patientjournaler. Ett annat exempel är att försäkringsbolag oftare begär att få ta del av patientjournaler. De får härigenom ofta del av mer information än vad som är nödvändigt för att avgöra försäkringsfrågan. Tillämpningen av den lagstadgade patientsekretessen bör därför enligt motionärerna ses över. Vid behov bör lagstiftningen skärpas, så att patienters rätt till skydd för integritetskänslig information säkerställs.

Bakgrund

Sekretess till skydd för enskild i verksamheter som avser hälso- och sjukvård m.m. regleras i 25 kap. OSL. Av 1 § följer att sekretess gäller inom hälso- och sjukvården för uppgifter om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Det samma gäller inom annan medicinsk verksamhet. Motsvarande sekretess gäller enligt 3 § i verksamheter som innefattar särskild tillsyn över hälso- och sjukvården. I 11–14 §§ finns sekretessbrytande bestämmelser, dvs. bestämmelser om situationer när den sekretess som annars skulle gälla inte hindrar ett visst uppgiftsutbyte, exempelvis mellan myndigheter som svarar för hälso- och sjukvården inom olika kommuner eller landsting eller om uppgifterna är nödvändiga för att erbjuda den enskilde vård.

I samband med behandlingen av proposition 2008/09:64 Lag om ersättningsetablering för vissa privata vårdgivare m.m. framfördes i en följd motion en liknande invändning om att tillsynen över ersättningsfrågor innebär en risk för insyn i uppgifter som har lämnats i samtal mellan patienten och vårdgivaren. Socialutskottet erinrade då om att landstingets personal som arbetar med verksamhetsuppföljning omfattas av hälso- och sjukvårdssekretessen. Socialutskottet konstaterade vidare att landstingen inte rutinemässigt behöver ha tillgång till patientjournaler utan endast i de fall då landstinget har skäl att misstänka oegentligheter och att landstingets verksamhet också i detta avseende står under Socialstyrelsens tillsyn (bet. 2008/09:SoU6 s. 15).

I 9 § första stycket PUL anges som ett av de grundläggande kraven på behandlingen av personuppgifter att inte fler personuppgifter får behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. I förarbetena till den nya patientdatalagen (prop. 2007/08:126 s. 175) anför regeringen bl.a. att verksamhetsuppföljningar inom hälso- och sjukvård inte får baseras på personuppgifter, dvs. uppgifter som direkt eller indirekt kan hänföras till en enskild person, om det är tillräckligt att använda oidentifierade uppgifter och att man i första hand ska använda personuppgifter som endast indirekt pekar ut den enskilde. Vidare konstaterar regeringen att verksamhetsuppföljningarna inte medför någon nämnvärd spridning av personuppgifter inom en vårdgivares verksamhet eftersom själva personuppgiftshandlingen vid verksamhetsuppföljning normalt engagerar endast en liten krets av anställda.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade våren 2010 ett motionsyrkande med samma innehåll. Utskottet konstaterade då att patienter har ett mycket starkt och befogat intresse av att uppgifter i patientjournaler och andra uppgifter som de har lämnat i kommunikationen med en läkare eller annan vårdgivare inte sprids till obehöriga. Utskottet delade motionärernas åsikt att integritets-

skyddet för patienter i vården måste värnas. Det var enligt utskottet därför av stor vikt att sekretessbelagda uppgifter även inom ramen för vårdens administrativa verksamhet används med försiktighet. Landstingens kontroll-möjligheter har samtidigt enligt utskottet betydelse för att säkerställa en korrekt användning av skattemedel. Enligt utskottets mening fick det förut-sättas att landstingen inte utan att det verkligen behövs använder sig av möjligheten att begära in patientjournaler. Det fick vidare förutsättas att dessa hanteras med stor försiktighet och inom en så liten krets som möj-ligt. Dessutom konstaterade utskottet att den gällande sekretesslagstift-ningen hindrar att uppgifter om patienters personliga förhållanden lämnas till obehöriga. Något tillkännagivande med anledning av motionen behöv-des därför enligt utskottet inte, varför motionen avstyrktes (bet. 2009/10: KU5 s. 16 f.).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare har uttalat är det av mycket stor vikt att integritets-känsliga uppgifter i bl.a. patientjournaler inte sprids till obehöriga. Integri-tetsskyddet för patienter måste därför värnas. Utskottet vill på nytt betona vikten av att sekretessbelagda uppgifter även inom ramen för vårdens admi-nistrativa verksamhet används med försiktighet och bara av befattningsha-vare som verkligen behöver dem för att fullgöra nödvändiga arbetsuppgif-ter. Eftersom den gällande sekretesslagstiftningen hindrar att uppgifter om patienters personliga förhållanden lämnas till obehöriga, finns det dock i nuläget inte något behov av ett tillkännagivande med anledning av motio-nen. Motion 2010/11:K417 avstyrks.

Sekretessbrytande bestämmelse för SOS Alarm

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om tolkning av OSL så att SOS Alarm ska omfattas av lagens sekretessbrytande bestäm-melser.

Motionen

Christer Engelhardt m.fl. (S) begär i motion 2011/12:K369 ett tillkännagi-vande till regeringen om att SOS Alarm, genom en analog tolkning av regleringen om sekretess och de sekretessbrytande bestämmelserna, ska få lämna ut uppgifter till polisen. Flera olika myndigheter är enligt motionä-ren ofta inblandade för att lösa problem vid bl.a. olyckor eller andra särskilda händelser. Det är då viktigt att dessa myndigheter kan samarbeta. SOS Alarm är ett privaträttsligt subjekt och OSL, med bl.a. sekretessbry-tande bestämmelser som gör det möjligt att lämna uppgifter mellan exem-

pelvis vårdinrättningar och polisen, gäller därmed inte i dess verksamhet. Det har enligt motionären förekommit att polisen har nekats att få ut uppgifter från SOS Alarm som behövts för polisiära insatser.

Bakgrund

OSL gäller enligt 1 kap. 1 § myndigheters och vissa andra organs hantering av allmänna handlingar. SOS Alarm är inte en myndighet utan ett aktiebolag, som ägs till lika stora delar av staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). OSL ska enligt 2 kap. 3 § gälla även för bl.a. aktiebolag där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Kommuner eller landsting som äger mer än hälften av aktierna i ett aktiebolag ska anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande över bolaget. Enligt en dom från Regeringsrätten (numera Högsta förvaltningsdomstolen) ska inte Landstingsförbundet, som var en av föregångarna till SKL innan det slogs ihop med Kommunförbundet, likställas med landsting i detta sammanhang (RÅ 1997 not. 108). SOS är därmed inte heller ett sådant enskilt organ som omfattas av OSL, varför lagens sekretessbestämmelser eller sekretessbrytande bestämmelser inte gäller i SOS Alarms verksamhet.

Utskottets ställningstagande

SOS Alarm är ett privaträttsligt subjekt som inte omfattas av OSL:s sekretess- och sekretessbrytande bestämmelser. Det finns enligt utskottets mening inte skäl för ett sådant tillkännagivande som motionären efterlyser, varför motion 2011/12:K369 avstyrks.

Lag om allmän kommunikationshemlighet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker, med hänvisning till en pågående riksdagsbehandling av en proposition, två motionsyrkanden om en lag om allmän kommunikationshemlighet.

Jämför reservation 1 (V).

Motionerna

Mia Sydow Mölleby m.fl. (V) begär i motionerna 2010/11:K420 och 2011/12:K315 ett tillkännagivande till regeringen om att utreda införandet av en lag om allmän kommunikationshemlighet. Den tekniska utvecklingen innebär nya sätt att kommunicera. Medan det vore otänkbart och brottsligt att staten eller någon annan skulle öppna och läsa folks vanliga brev, har möjligheterna att faktiskt bryta det som borde ses som brevhem-

ligheter, även om det skickas elektroniskt, enligt motionären förenklats. En lag om allmän kommunikationshemlighet skulle kunna omfatta de redan befintliga brottsbestämmelserna om brytande av post- och telehemlighet, intrång i förvar och olovlig avlyssning, men också ta ett helhetsgrepp över modern kommunikation. Frågan bör enligt motionärerna utredas.

Bakgrund

I 4 kap. 8 § brottsbalken anges att den som olovligen bereder sig tillgång till ett meddelande, som ett post- eller telebefordringsföretag förmedlar som postförsändelse eller telemeddelande, döms för brytande av post- eller telehemlighet till böter eller fängelse i högst två år. Den som på annat sätt bryter brev eller telegram eller annars bereder sig tillgång till något som förvaras förseglat eller under lås eller annars tillslutet, döms för intrång i förvar till böter eller fängelse i högst två år.

Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen där man bl.a. föreslår vissa förändringar som gäller hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning. Bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation och i OSL om de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till uppgifter som angår särskilda elektroniska meddelanden ersätts i förslaget dels av bestämmelser i rättegångsbalken som under vissa förutsättningar möjliggör hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i en förundersökning, dels av bestämmelser i en ny lag om inhämtning av sådana uppgifter i underrättelseverksamhet. Syftet med dessa ändringar är att stärka rättssäkerheten och integritetsskyddet vid inhämtning av övervakningsuppgifter. Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ska utöva tillsyn över inhämtningen av uppgifter. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2012. Propositionen behandlas i riksdagen under våren 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att en proposition som gäller bl.a. sekretess för elektroniska meddelanden och hemlig teleövervakning för närvarande behandlas i riksdagen. Denna behandling bör enligt utskottets mening inte föregripas. Motionerna 2010/11:K420 och 2011/12:K315 avstyrks.

Behandlingen av personuppgifter inom kriminalvården

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion om registrering av ras och etniskt ursprung för intagna inom Kriminalvården.

Jämför reservation 2 (SD).

Motionen

Kent Ekeröth (SD) begär i motion 2011/12:K382 ett tillkännagivande till regeringen om att ändra berörda lagar så att ursprungsnationalitet får registreras även för personer som har fått svenskt medborgarskap (yrkande 1), om att i statistik registrera uppgifter om andra generationens invandrades föräldrars ursprungsnationalitet (yrkande 2) och om att ge direktiv till berörda myndigheter att samla in information om ursprungsnationalitet och om andra generationens invandrare (yrkande 3). Invandrare är enligt motionären överrepresenterade bland de intagna i landets fängelser. Statistik förs i dag om hur många av de intagna som har utländskt medborgarskap. Uppgifter om en svensk medborgares ursprungsnationalitet behandlas dock inte av Kriminalvården, liksom inte heller uppgifter om andra generationens invandrades föräldrars ursprungsnationalitet. Sådan information behövs dock enligt motionären för att man ska förstå trender, mönster och hur samhället utvecklas.

Bakgrund

Behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung är förbjuden enligt 13 § PUL. I 5 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården anges vidare bl.a. att uppgifter om en person inte får behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung. Om uppgifter om en person behandlas på en annan grund får dessa uppgifter kompletteras med uppgifter om bl.a. ras eller etniskt ursprung om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Uppgifter om ras eller etniskt ursprung får som huvudregel inte användas som sökbegrepp.

Begreppen ras och etniskt ursprung definieras inte i dessa lagar. I diskrimineringslagen (2008:567) definieras dock begreppet etnisk tillhörighet som nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande (1 kap. 5 § 3).

Utskottets ställningstagande

PUL innehåller grundläggande krav till skydd för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter. Uppgifter om bl.a. ras och etniskt ursprung är s.k. känsliga personuppgifter och behandling av sådana uppgifter är förbjudet både enligt PUL och enligt dataskyddsdirektivet. Samma förbud gäller därmed i övriga EU. Utskottet anser inte att det finns några skäl att upphäva detta förbud. Motion 2011/12:K382 avstyrks.

Offentlighet i skolor med enskild huvudman

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker, med hänvisning till den pågående beredningen av ett utredningsförslag, ett motionsyrkande om offentlighetsprincipens tillämpning i friskolor.

Motionen

Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD) begär i motion 2011/12: K391 ett tillkännagivande till regeringen om att även skolor med enskild huvudman ska vara underkastade offentlighetsprincipen. Eftersom de fristående skolorna finansieras via skattemedel är det enligt motionärerna inte rationellt eller logiskt att de inte ska vara skyldiga att lämna ut uppgifter om verksamheten.

Bakgrund

Offentlighetsprincipen gäller i skolor som inte drivs i privat regi. Handlingar ska därmed på begäran lämnas ut av sådana skolor om det inte finns något hinder på grund av sekretess. Sekretess gäller enligt 23 kap. 1 och 2 §§ OSL i förskola, grundskola, grundsärskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden i bl.a. elevhälsa och övrig elevstödande verksamhet, om det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde lider men.

Skolor med enskild huvudman är privaträttsliga subjekt och därmed inte underkastade offentlighetsprincipen och OSL.

Utredningen om sekretess för uppgifter i skolväsendet och vissa andra utbildningsformer och verksamheter lämnade i augusti 2011 betänkandet Skolans dokument – insyn och sekretess (SOU 2011:58). Utredningen har bl.a. haft i uppdrag att föreslå nya sekretessbestämmelser för uppgifter i åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner. Förslagen ska bygga på att uppgifterna skyddas med ett omvänt skaderekvisit, dvs. att en presumtion finns för sekretess. Utredningen har vidare haft i uppdrag att föreslå de ändringar i OSL som behövs för att uppnå ett tillfredsställande sekretesskydd inom skolväsendet i övrigt för känsliga uppgifter utanför de områden som regleras i dag. När det gäller verksamheter med enskild huvudman, dvs. fristående förskolor, fritidshem och skolor, har utredningen haft till uppgift att föreslå bestämmelser om tystnadsplikt som så långt som möjligt motsvarar den sekretess som föreslås för motsvarande verksamhet med offentlig huvudman. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den pågående beredningen av utredningsförslagen om sekretessen inom skolväsendet inte bör föregripas och avstyrker motion 2011/12:K391.

Sekretessen för de s.k. Stasiarkiven

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ställer sig bakom de bedömningar om sekretessen för uppgifterna i de s.k. Stasiarkiven som regeringen redovisar i sin skrivelse. Med avstyrkande av motioner bör skrivelsen läggas till handlingarna.

Motionerna

I några motioner begärs tillkännagivanden till regeringen om offentliggörande av de s.k. Stasiarkiven och inhämtande av ytterligare handlingar från dessa arkiv.

Staffan Danielsson (C) begär i motion 2011/12:K353 ett tillkännagivande till regeringen om att vidta åtgärder så att uppgifter om vem som samarbetade med Stasi blir offentliga. Väljer man att samarbeta med säkerhetstjänsten i en kommunistdiktatur måste man enligt motionären kunna tåla att detta offentliggörs.

I motion 2011/12:K223 av Thoralf Alfsson och Jonas Åkerlund (båda SD) anförs att en fortsatt sekretess riskerar att rubba förtroendet för svensk säkerhetspolis, eftersom det kan leda till misstankar om att ledande personer i samhället ska skyddas. Mot bakgrund av utvecklingen inom det forna Östeuropa de senaste tjugo åren torde en fortsatt sekretess inte kunna motiveras av hänsyn till rikets säkerhet.

I motion 2011/12:K259 av Kent Ekeröth och Sven-Olof Sällström (båda SD) yrkande 1 anförs bl.a. att det ligger i svenska folkets intresse att veta vilka de personer är som valde att arbeta för en utländsk säkerhetstjänst. Enligt motionärerna gör forskaren Birgitta Almgren vidare gällande att svenska Säpo inte har krävt att få ut alla relevanta dokument, varför riksdagen genom ett tillkännagivande bör kräva att alla dokument som rör Sverige ska begäras ut.

Mikael Oscarsson (KD) anför i motion 2011/12:K305 att avslöjanden om i vilka kretsar de aktuella personerna återfanns, bl.a. inom medier och kultur, leder till att misstankar väcks mot personer som kan ha haft med DDR att göra. Det är angeläget att personer som är oskyldiga får en möjlighet att förklara och rentvå sig.

Skrivelsen

Skrivelsens bakgrund

Regeringen redovisar i skrivelse 2011/12:67 Uppgifter hos Säkerhetspolisen om misstänkt samröre med Stasi de omständigheter som har legat till grund för samtal mellan justitieministern och företrädare för samtliga riksdagspartier under hösten och vintern 2011/12. Samtalen har syftat till att nå en samsyn i fråga om offentlighet och sekretess för de uppgifter hos Säkerhetspolisen som gäller enskilda svenskars misstänkta samröre med den östtyska säkerhets- och underrättelsetjänsten Stasi. Under samtalen har enligt regeringen främst tre önskemål uppmärksammats när det gäller öppenhet om svenskars misstänkta samröre med Stasi. Det gäller för det första att enskilda som har misstänkts för samröre med Stasi i så stor utsträckning som möjligt bör få tillgång till uppgifter som rör dem själva. För det andra bör det säkerställas att regelverket ger goda förutsättningar för forskning om enskilda svenskars förhållningssätt till det forna östblocket. För det tredje bör Sverige verka för att samtliga uppgifter om svenska medborgare i det s.k. Rosenholzkartoteket ska överlämnas från USA till Tyskland för att på så vis skapa bättre möjligheter för forskning.

I skrivelsen redogör regeringen för de uppgifter som har lämnats vid mötena med riksdagspartierna. Regeringen redovisar också sin bedömning av behovet av att från regeringens sida vidta åtgärder för att utreda ändringar i offentlighets- och sekretesslagen i syfte att öka insynen i Säkerhetspolisens verksamhet. Vidare redovisar regeringen sin uppfattning i frågan om huruvida Sverige bör vidta några åtgärder för att förmå USA att till Tyskland lämna ut den del av Rosenholzkartoteket som avser svenska medborgare.

Uppgifter om svenska medborgare misstänkta samröre med Stasi

I mitten av 1990-talet mottog Säkerhetspolisen enligt skrivelsen information från Rosenholzkartoteket, som innehåller uppgifter om personer som av någon anledning var intressanta för Stasi, från CIA. Informationens omfattning varierade mellan de individer den rörde. I vissa fall utgjordes den enbart av upplysningar om namn och adress på en person som påstods ha varit i kontakt med Stasi, i andra fall var informationen mer utförlig. Under perioden 2000–2001 gjorde Säkerhetspolisen en genomgång av de ärenden där det fanns uppgifter om koppling till den östtyska underrättelseverksamheten. Genomgången syftade till att klargöra vilka åtgärder som hade vidtagits för att utreda uppgifterna samt vilka ytterligare åtgärder som kunde behöva vidtas. I samband med denna översyn begärde Säkerhetspolisen från CIA kopior av de originalhandlingar från Stasi som fanns avseende alla svenska medborgare som finns i Rosenholzkartoteket. Denna förfrågan besvarades och resulterade i att Säkerhetspolisen mottog kopior med uppgifter om tio personer.

Säkerhetspolisen kunde år 2001 konstatera att det fanns 57 personer i Sverige för vilka det fanns indikationer på att de på något sätt hade verkat för den östtyska underrättelsetjänsten. Av dessa hade cirka en fjärdedel varit föremål för förundersökning. Dessa utredningar hade lett fram till att två personer år 1971 hade dömts till fängelse för förberedelse till spioneri. Övriga förundersökningar lades ner med anledning av att brott inte kunde styrkas eller att handlingen inte var brottslig. Av de 57 personer för vilka det funnits indikationer på misstänkt samröre med Stasi har Säkerhetspolisen, med undantag för avlidna och personer som flyttat utomlands, varit i kontakt med samtliga utom två personer. I knappt tio fall hade de misstänkta personerna medgivit att de medvetet hade utfört uppdrag för Stasi. Ungefär lika många personer medgav att de hade varit i kontakt med företrädare för Stasi, men nekade till att ha utfört några uppdrag för dem. Medgivande om uppdrag för Stasi eller kontakt med Stasi behöver dock enligt regeringen inte betyda att personen i fråga har begått något brott. I flera fall ansågs den information som personerna medgav att de hade lämnat ha varit öppen information, vars utlämnande inte bedömdes ha skadat Sverige eller rikets säkerhet. I vissa fall kvarstod dock misstankar om olagliga uppdrag för Stasi, men Säkerhetspolisen gjorde bedömningen att det inte var meningsfullt att utreda ärendena ytterligare på grund av bristande bevisning eller därför att preskription för de brott som misstankarna gällde hade inträtt.

Säkerhetspolisen har enligt skrivelsen inte organiserat de handlingar som gäller misstänkt samröre med Stasi separat från andra handlingar. Något särskilt arkiv för uppgifter med koppling till Stasi finns alltså inte. Det material med koppling till Stasi som finns hos Säkerhetspolisen är en del av myndighetens samlade register och databaser.

Internationella jämförelser

I skrivelsen görs jämförelser med vissa andra länder där uppgifter från de s.k. Stasiarkiven förekommer. Av de redovisade länderna är det bara Tyskland som har en särskild reglering om rätten att få ut sådana uppgifter. Den särskilda lagen anger att dess syfte bl.a. är att möjliggöra tillgång till uppgifter för enskilda för att de ska kunna klarlägga hur Stasi har påverkat deras livsöden. Utlänningar har samma möjligheter att ta del av uppgifterna som tyska medborgare. Enskilda offer för Stasis verksamhet, och deras efterlevande, kan enligt lagen ta del av uppgifter i arkiven som rör dem själva. F.d. Stasimedarbetare kan också ta del av uppgifter som rör dem själva. Vissa uppgifter kan också lämnas till myndigheter om syftet är att utreda om personer som har eller söker vissa särskilt angivna politiska uppdrag eller vissa tjänster inom det allmänna har haft samröre med Stasi. Forskare och journalister kan vidare få ta del av uppgifter som inte kan knytas till enskilda personer.

I Finland, Norge, Danmark, Storbritannien och Nederländerna saknas regler som särskilt tar sikte på tillgången till uppgifter hos underrättelse- och säkerhetstjänsten om misstänkt samröre med Stasi. I stället tillämpas i dessa länder allmänna bestämmelser i registerlagar, förvaltningslagar, offentlighets- och sekretesslagar eller lagar om underrättelse- och säkerhetstjänsterna.

Regeringens bedömning av behovet av ändringar i OSL

Med hänsyn till arbetsuppgifterna måste Säkerhetspolisens verksamhet enligt regeringen till stor del vara hemlig. Gällande bestämmelser om sekretess till skydd för Säkerhetspolisens verksamhet utgör en rimlig avvägning mellan insynsintresset och intresset av att skydda denna verksamhet. En ökad insyn i Säkerhetspolisens verksamhet riskerar att försvåra för myndigheten att fullgöra sitt uppdrag, vilket medför en ökad risk för att svenska intressen skadas. Den möjlighet som enskilda har att ta del av uppgifter om sig själva hos Säkerhetspolisen får anses vara tillräcklig med hänsyn till Säkerhetspolisens uppdrag. Gällande bestämmelser om sekretess till skydd för enskilda för uppgifter som förekommer hos Säkerhetspolisen ger uttryck för en rimlig avvägning mellan behovet av skydd för enskildas integritet och intresset av insyn. Att endast häva sekretessen till skydd för enskilda riskerar att medföra att dessa lider allvarligt men. Någon ändring i offentlighets- och sekretesslagen bör alltså enligt regeringens mening inte göras.

Den praxis som har utvecklats av Högsta förvaltningsdomstolen (se nedan) visar vidare enligt regeringen att det för forskningsändamål finns möjlighet att ta del av ett omfattande material hos Säkerhetspolisen som rör misstänkt samröre med Stasi och som är sekretessbelagt i förhållande till allmänheten. Offentlighets- och sekretesslagen behöver därför enligt regeringen inte ändras av hänsyn till forskningen.

Slutligen gör regeringen den bedömningen att frågan om att vidta åtgärder med anledning av en tidigare begäran om utlämnande av handlingar ur Rosenholzkartoteket från USA till Tyskland bör avgöras av Tyskland.

Bakgrund

De sekretessbestämmelser som i första hand torde vara aktuella för uppgifterna i Stasiarkiven är utrikessekretess, sekretess till skydd främst för intresset av att förebygga eller beivra brott samt vissa bestämmelser om sekretess till skydd för enskilda.

Så kallad utrikessekretess gäller enligt 15 kap. 1 § OSL för uppgifter som rör Sveriges förbindelser med en annan stat eller som i övrigt gäller en annan stat, mellanfolklig organisation, myndighet, medborgare eller juridisk person i en annan stat eller en statslös person, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på något annat sätt skadar landet om uppgiften röjs.

Sekretess gäller vidare enligt 18 kap. 1 § OSL för uppgifter som hänförs sig till bl.a. förundersökning i brottmål eller till en angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i brottmål eller i annan verksamhet för att förebygga brott, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Sekretess gäller vidare för uppgifter som hänförs sig till bl.a. underrättelseverksamhet enligt 3 § polisdatalagen (1998:622) eller Säkerhetspolisens verksamhet i övrigt för att förebygga eller avslöja brott mot rikets säkerhet eller förebygga terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas (18 kap. 2 § första stycket OSL). Med underrättelseverksamhet avses i detta sammanhang sådan polisverksamhet som består i att samla, bearbeta och analysera information för att klarlägga om brottslig verksamhet har utövats eller kan komma att utövas och som inte utgör förundersökning. I likhet med förundersökningssekretessen följer sekretessen i dessa fall med en uppgift som lämnas till en annan myndighet. I motsats till förundersökningssekretessen gäller dock sekretessen med ett s.k. omvänt skaderekvisit, dvs. utgångspunkten är att uppgifterna är hemliga. Vidare gäller sekretessen som huvudregel under längre tid, nämligen i högst 70 år. Sekretessen gäller dock inte för uppgifter som hänförs sig till verksamhet hos Säkerhetspolisen och som har förts in i en allmän handling före 1949.

Den kortare sekretesstiden för vissa uppgifter i Säkerhetspolisens verksamhet infördes genom en lagändring som trädde i kraft i mars 2003. Motivet till lagändringen var bl.a. att en begränsning av sekretesstiden skulle ingå som ett led i arbetet med att öka kunskapen om Sveriges agerande före, under och efter andra världskriget. Syftet var att öka kunskapen om hur Sverige hanterade misstänkta krigsförbrytare och kollaboratörer som kom till Sverige under och efter kriget. Det ansågs att dessa frågor inte hade utretts ordentligt vilket i sin tur ansågs vara en nackdel i strävandena att, med utgångspunkt i det förflutna, intensifiera kampen mot framväxande nynazism och främlingsfientlighet.

Det finns inga bestämmelser i OSL som särskilt tar sikte på forskares möjligheter att ta del av sekretessbelagda uppgifter. Forskares möjligheter bedöms i stället med utgångspunkt i de generella bestämmelserna i lagen. Om uppgifter som omfattas av sekretess lämnas ut till forskningsverksamhet som bedrivs i det allmännas regi överförs den sekretess som gäller hos den utlämnande myndigheten till forskningsmyndigheten (11 kap. 3 § OSL). Detta innebär att prövningen av ett skaderekvisit i en sekretessbestämmelse kan resultera i att skada inte anses uppkomma om uppgiften lämnas till institutionen eftersom sekretess kommer att gälla för uppgiften där. Om det i stället är fråga om en enskild forskare ska handlingen lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den, om ett sådant förbehåll undanröjer den risk för

skada, men eller annan olägenhet som annars skulle förhindra ett utlämnande (10 kap. 14 § OSL). Genom ett sådant förbehåll uppstår en straffsanktionerad tystnadsplikt för den enskilde forskaren. Europaparlamentet antog den 2 april 2009 en resolution (RCB6-0165/2009) i vilken parlamentet beklagar att några medlemsstater fortfarande efter kommunistländernas kollaps sekretessbelägger dokument och uppmanar dessa stater att öppna arkiven för forskare.

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet RÅ 2010 ref. 59 prövat om vissa handlingar med uppgifter om Säkerhetspolisens underrättelseverksamhet som rör ärenden med anknytning till Stasi kunde lämnas ut för forskningsändamål. Domstolen fann att sekretessen till skydd för allmänna intressen inte hindrade att forskaren fick ta del av vissa uppgifter i materialet under förutsättning att hon iakttog vissa uppställda förbehåll som bl.a. gällde ett förbud mot att publicera uppgifterna.

Efter Högsta förvaltningsdomstolens dom har Justitiekanslern, efter begäran från Säkerhetspolisen, beslutat att inleda en förundersökning om misstänkt brott mot tystnadsplikten. Bakgrunden till beslutet var att en tidning, med ledning av uppgifter som forskaren publicerat i en bok, hade identifierat en person som hade utretts av Säkerhetspolisen med anledning av misstänkt samröre med Stasi och även sökt upp denna person. Förundersökningen är ännu inte avslutad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på regeringens hantering av frågan om offentlighet och sekretess för uppgifterna hos Säkerhetspolisen från de s.k. Stasiarkiven och de samtal som har genomförts med företrädare för samtliga riksdagspartier. Genom samtalen har en samsyn uppnåtts i frågorna om offentlighet och sekretess för uppgifterna. Utskottet ställer sig bakom de bedömningar som regeringen redovisar i skrivelsen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:K223, 2011/12:K259 yrkande 1, 2011/12:K305 och 2011/12:K353 och föreslår att riksdagen lägger skrivelse 2011/12:67 till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lag om allmän kommunikationshemlighet, punkt 11 (V) av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:K420 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V) och 2011/12:K315 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V).

Ställningstagande

Den tekniska utvecklingen gör att kommunikationen i dag inte ser ut som den gjorde när straffbestämmelserna om exempelvis brytande av post- och telehemlighet infördes. Vi kommunicerar i stället alltmer med hjälp av datorer och andra tekniska hjälpmedel. Samtidigt som kommunikationsvägarna förändras har riskerna för intrång i det som borde betraktas som brevhemligheter ökat. Regeringen bör därför snarast tillsätta en utredning som kan utreda frågan om en ny lag om allmän kommunikationshemlighet. Med bifall av motionerna bör detta ges regeringen till känna.

2. Behandlingen av personuppgifter inom kriminalvården, punkt 12 (SD) av Jonas Åkerlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:K382 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Det är i dag inte möjligt att registrera intagnas, eller deras föräldrars, ursprungliga nationalitet. För att kunna förstå trender, mönster och hur samhället utvecklas kan man inte blunda för den invandrarrelaterade brottsligheten även bland första eller andra generationens invandrare som har fått svenskt medborgarskap. Lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, PUL och lagen (2001:99) om den officiella statistiken bör därför reformeras. Med bifall av motionen bör detta ges regeringen till känna.

3. Offentlighet i skolor med enskild huvudman, punkt 13 (SD)

av Jonas Åkerlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:K391 av Richard Jomshof och Kent Ekeröth (båda SD).

Ställningstagande

För skolor som drivs i offentlig regi gäller offentlighetsprincipen. Huvudmännen för fristående skolverksamhet, skolbarnomsorg och förskoleverksamhet är däremot inte myndigheter och omfattas inte av bestämmelserna om offentlighet och sekretess. Eftersom de fristående skolorna finansieras via skattemedel bör insynen i den verksamheten vara densamma. Den offentlighetsprincip som råder inom den kommunala skolan bör gälla även för de fristående skolorna. Med bifall till motionen bör detta ges regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Sekretessen för de s.k. Stasiarkiven, punkt 14 (SD)

Jonas Åkerlund (SD) anför:

Sverigedemokraterna ställer sig huvudsakligen positiva till utskottets betänkande med anledning av skrivelsen 2011/12:67 Uppgifter hos Säkerhetspolisen om misstänkt samröre med Stasi. Det finns emellertid några delar där Sverigedemokraternas åsikter skiljer sig från regeringens.

Det som Sverigedemokraterna vänder sig emot i regeringens skrivelse är bedömningen enligt punkt 5.3. Den svenska regeringen anser att det inte är deras sak att det s.k. Rosenholzkartoteket för svenska medborgare överlämnas från USA till Tyskland och BStU:s arkiv. Regeringen anser att det är en fråga för Tyskland att avgöra om det bör vidtas några åtgärder med anledning av detta. Sverigedemokraterna har i den delen en annan uppfattning.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regerings skrivelse 2011/12:67 Uppgifter hos Säkerhetspolisen om misstänkt samröre med Stasi.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:K236 av Gunnar Andréén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att värna den personliga integriteten i samband med uttag av trängselskatt.

2010/11:K268 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla frågor som på olika sätt berör eller kan påverka den personliga integriteten framdeles måste prövas rutinmässigt och skriftligt och att en sådan konsekvensanalys ska åtfölja beslutsförslagen på alla beslutande nivåer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att resehistorik för olika personers kollektivtrafikresor bör få sparas i högst två månader.

2010/11:K276 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över aktuella regelverk så att den personliga integriteten skyddas på ett bättre sätt.

2010/11:K294 av Karin Enström (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna att beivra kränkningar på Internet.

2010/11:K320 av Eliza Roszkowska Öberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den personliga integriteten.

2010/11:K336 av Otto von Arnold (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta krafttag mot kränkningar på Internet.

2010/11:K348 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över om offentlighetsprincipen missbrukas i syfte att planera och begå brott.

2010/11:K360 av Christer Adelsbo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändring i sekretesslagen.

2010/11:K372 av Finn Bengtsson och Jan R Andersson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av politiska beslut i syfte att värna medborgarnas integritet.

2010/11:K399 av Ulf Berg och Lena Asplund (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sekretess vid ansökan om tjänst inom offentlig verksamhet.

2010/11:K417 av Finn Bengtsson och Jan R Andersson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av sekretesslagen i syfte att stärka integriteten för patienter.

2010/11:K420 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syftet att presentera ett förslag till lag om allmän kommunikationshemlighet.

2010/11:T275 av Eva-Lena Jansson (S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över Datainspektionens uppdrag.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:K223 av Thoralf Alfsson och Jonas Åkerlund (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sekretessen för de s.k. Stasidokumenten ska upphävas och dokumenten göras tillgängliga för forskning utan förbehåll.

2011/12:K244 av Johan Pehrson (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i offentlighets- och sekretesslagen införa en sekretessbrytande grund som möjliggör för personal inom hemtjänsten att anmäla vanvård och djurplågeri till den myndighet som har att agera till skydd för djuren.

2011/12:K259 av Kent Ekeröth och Sven-Olof Sällström (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att offentliggöra Säpos Stasiarkiv.

2011/12:K291 av Finn Bengtsson och Betty Malmberg (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av hur vi kan förstärka skyddet för den personliga integriteten i ett alltmer kontrollerande samhälle.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av att förslag till nya lagar och förordningar som berör den personliga integriteten först måste analyseras inför de konsekvenser dessa kan tänkas medföra för enskilda, och att resultatet av konsekvensanalysen sedan ska åtfölja beslutsförslagen på alla beslutande nivåer.

2011/12:K305 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om offentliggörande av uppgifter kring svenska Stasispioner.

2011/12:K306 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av Datainspektionens möjlighet att döma ut viten.

2011/12:K315 av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syftet att presentera ett förslag till lag om allmän kommunikationshemlighet.

2011/12:K334 av Gunnar Andrén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur den personliga integriteten ska värnas vid systematisk kartläggning av enskilda genom nyttjande av offentliga register.

2011/12:K335 av Gunnar Andrén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hur den personliga integriteten ska kunna värnas effektivt i konflikten mellan stark personlig integritet i resandet och kostnadseffektiva beslut om trängselskatt eller trängselavgift utan fotodokumentation eller annan automatisk bil- eller personregistrering.

2011/12:K338 av Gunnar Andrén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av Datainspektionens uppgifter och resurser.

2011/12:K342 av Christer Adelsbo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändring i sekretesslagen.

2011/12:K353 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidta åtgärder så att offentlighetsprincipen ska gälla för dem som arbetade för östtyska Stasis räkning i Sverige.

2011/12:K354 av Margareta Sandstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över offentlighets- och sekretesslagen för att underlätta vårdnadsutredningar.

2011/12:K369 av Christer Engelhardt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tolkning av sekretessbestämmelser.

2011/12:K382 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra berörda lagar för att möjliggöra analys av ursprungsnationalitet även inom den grupp som har svenskt medborgarskap.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i statistiken även registrera andra generationens invandrare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge direktiv till berörda myndigheter att samla in information om ursprungsnationalitet och om andra generationens invandrare.

2011/12:K391 av Richard Jomshof och Kent Ekeröth (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att offentlighets- och sekretesslagen även ska gälla i skolor med enskild huvudman.